

a többségnek a nehéz napokban. A parlamenti forradalommal szemben ott kell állaniok a további normális kormányzás védelmében és fedezniük kell a kormányt, mely a saját felelőségére, de a haza érdekében az ország ügyeit május elsején túl is tovább fogja intézni.

A nehéz napokban, az ádáz tusa súlyos idejében szolgáljon viszszal a kormánynak, hogy oldalán áll nem csak a parlamenti többség, de az ország is, mely ezt a kormányt becsülni és tisztelni megtanulta.

A magyar nyelv jövője.

Írta: Dr. Rencz János.

A magyar nyelv rokonságára vonatkozólag még mindig ellentétesek a nézetek. Minden nyelvtudós az ural-altaji nyelvekhez sorolja ugyan, de az ural-altaji nyelvek között más-más nyelvcsaláddhoz. A külföldi nyelvtudomány s a legtöbb magyar nyelvtudós is az ugor nyelvek közé sorozza a magyar nyelvet; Vámbéry Armin a török rokonság mellett van; Bálint Gábor pedig, a kolozsvári egyetem híres nyelvtudósa, a mongol rokonság híve.

Az ugor rokonság hívei azt vallják, hogy az ugor eredetű magyar nyelv erős török hatás alá került, különösen a csuvasztörök nyelv hatott rá. Vámbéry és tanítványai pedig azt vélik, hogy a török eredetű magyar nyelv ugor nyelvek ráhatása következtében változott el.

Mind a két vélemény oda lyukad ki, hogy a magyar nyelv kevert nyelv.

Ebben ma megegyeznek a nyelvtudósok. Sőt nem képtelenség az a föltevés sem, hogy a magyar nyelv többszörösen kevert nyelv. Lehetséges ugyanis, hogy a török származásu magyar faj (ebben megegyezik a történettudomány és az ethnografia) nyelve elugrosodott, de aztán ismét erős török hatás alá került.

S vannak, a kik azt hiszik, hogy a magyar nyelv a jövő századokban még sokkal nagyobb elváltozáson, keveredésen fog keresztül menni. Van e ezen véleménynek alapja, vagy nincs? Ezt a kérdést teszem rövid megbeszélés tárgyává.

A kik ezt a nézetet vallják, azok abból indulnak ki, hogy a mai államrendszer mellett poliglott állam évszázadokon keresztül nem létezhetik. Ha tehát a magyar állam meg nem dől, illetőleg teljesen megerősödve sokáig élni fog, akkor a Magyarország területén lakó, különböző fajú és nyelvű népeknek nyelvéleg egybe kell olvadniok.

Az összeolvadás természetesen az uralkodó magyar nyelv javára fog esni. Ez a beolvadás már megkezdődött, a statisztikai kimutatások igazolása szerint, sőt pusztá megfigyelés alapján észrevehetőleg, szemünk láttára történik nap-nap után. Lassan, az igaz. De ne feledjük, hogy mégis geometriai haladásban.

A nemzetiségi berendezkedés s a szokás konzervatívizmusa tiltakozhatik a beolvadás ellen, a nemzeti politika gyengesége kijelentheti, hogy nem célja a nemzetiségek beolvasztása: de az eredmény — a statisztika törvényei szerint — nem lehet más, mint a teljes egybeolvadás.

A vérbeli összekeveredés sem maradhat el, s ez olyan erős lesz, a minő

nem érte a magyar fajt Európában való létele óta. A török eredetű magyar faj ugyanis erősen kevert. Erősségét, értelmességét, szívósság talán épen ennek köszönheti. Egy újabb erős keveredés kikerülhetlen. S ez a keveredés a magyarság faji sajátosságainak többszörös megváltoztatásával fog járni.

S bizonyára nem alapalan az a vélemény, hogy ez a vérbeli keveredés és nyelvbéli egybeolvadás a mai magyar nyelvnek lényeges elváltozását is magával hozza. Egy félezed mulva unokáink talán meg sem értik majd azt a magyar nyelvet, a melyet mi beszélünk? Tanulni kell azt a magyar nyelvet, ha Petőfit akarják olvasni: mint a hogy a franciának és az olasznak tanulnia kell ma a latin nyelvet ha megakarja érteni Cicerót.

Lehetséges e ránk nézve ez az eshetőség? Nem lehetetlen, de igen valószínűtlen.

Több okból tekintjük a magyar nyelvnek a jövőben való ilyen nagymértű és gyors elváltozását valószínűtlennek, sőt kizártnak.

A nyelv ugyan — eleven organizmus lévén — folyton változik, de rendes állapotok között felette lassan. A magyar nyelv az utolsó ezer esztendő alatt igen keveset változott. Pedig mennyi idegen hatásnak volt kitéve! Hatott rá az ószlovén, a latin, az olasz, az oszmani-török s a német nyelv. Mégis a hétszáz esztendő Halotti beszéd nyelve alig különbözik a mai magyar nyelvtől. Hon-szerző Arpád, ha felébredne sírjából, könnyű szerrel megértenék a beszédét.

Erős idegen ráhatás következtében azonban gyorsan és lényegesen elváltozhatnak a nyelvek. Az ilyen nagy és gyors nyelvbéli elváltozás lehetőségének

lesz rend, míg a rendőrséget fel nem oszlatják.

A kiadó köztudomásu tényeket mondott el. Az elesapott pap ismeretes röpirata a püspöknek néhány olyan rendeletét közölte, a melynek minden sora gyűlöletet lehel a magyarság ellen. A kiadó csak a közönséget tolmácsolta azzal, a mit a polgármesterről, a primadonáról és a rendőrségről mondott.

*

A szerkesztőség hosszas tanácskozás után elhatározta, hogy a kényes dolgokat a legtapintatosabban írja meg. Elvégre a köztudomásu igazságot nem rejthetjük véka alá. Mi nem akarunk lázítani, kommentálás nélkül megírjuk, mi történt.

Ismertettük az elesapott pap röpiratát. Nagyon röviden és nagyon tárgyilagosan.

Másnap este háromezer ember bömbölt a püspök ablaka alatt. A rendőrség persze szét akarta oszlatni a közönséget a maga módja szerint. Ebből bajt lett. A tömeg neki ment a püspöki rezidenciának és betörte az ablakait. Iszonyu dulást vitt véghez. Pár nap mulva a bukaresti oláh lapok külön kiadásokban hajmeresztő módon írták le a tüntést. Közöltek egy romot is és azt írták alá, hogy az a lerobolt püspöki rezidencia.

De a magyar hivatalos világ fényes

elégítélben részesítette a püspököt. Lapunk szerkesztőségét pedig a vádoltak padjára ültették bujtogatás miatt. Az emberek mélyen hajlongtak a püspök előtt és mélyen lenézték a bakafántoskodó ujságírókat.

Lapunk haladt tovább az igazság útján. Védelmére keltünk a polgármesterrel szemben a népnevelők jóhírnevének és vastag izetlenségnek neveztük a polgármester ur elszólását.

Erre cikkünkre is megkaptuk a feleletet.

Két lump tanító, a kik idejüket inkább a koresma, mint az iskola falai között töltötték, rendkívüli ülésre hívták a tanítókat és tanítónőket.

Alázatos arccal jelentek meg a tanítók ezen az értekezleten. Egy két vezető tanító a főhábtorodás hangján beszélt a sajtóról, mely be akarja moeskolni az iskolaszéki elnök galambösz fejét és indítványára, a polgármesternek, aki egyuttal iskolaszéki elnök is volt, egy memorandumban alázatosan megcsókolták a talpát. A tanítók, számszerint hatvanhárman, „főhábtorodásukban” visszaküldték lapunkat.

Ettől sem ijedtünk meg. Haladtunk tovább az igazság göröngyös útján.

Egy nap „ráeresztettük a gőzt” a rekedt primadonnára, a kít fogyatékos tehetsége nem jogosít föl arra, hogy szin-

padunkon az első helyet foglalja el és megakadályozza az igazi tehetségek érvényesülését.

Másnap a megbántott primadonnának hatalmas cvációt rendeztek, melyben résztvettek a mágnás kedvéért még a primadonna összes rigyei, sőt a halálos ellenségei is: a szintársulat tagjai és a közönség, melyet valamely érdek fűzött a mágnáshoz: a kereskedők, iparosok, kertészek és az előkelő világ egy része, továbbá a fölheccelt dikákság. A primadonna operettben lépett fel, melyben a komikus pajkos kupléban inette le a sajtót nagy tetszés harsány kacagás mellett.

Még most sem ijedtünk meg.

Lapunk büszkén hangoztatta, hogy az eszmény szolgálatában áll, semmi hatalom sem tántoríthat el az igazságtól, melynek végezetül győznie kell.

Hittünk az igazság győzelmében és lelepleztük a rendőrséget is. Azt irtuk, hogy Kucsuk pasa sokkal nagyobb szeretettel bánt a magyarokkal, mint a rendőrtisztviselő urak. Adatokat soroltunk fel arról, hogy hányféle módon zaklatják, kinozzák a szegény magyart.

A rendőrség csakhamar érezte velünk haragját.

Elhallgatták elöttünk a legérdekesebb híreket. Lapunkat, lapunk előfizetőiben üldözték. Jaj volt annak a ven-

Érdemes

ujdonságok

érkeztek

MENTZE HENRIK ujdonságok áruházába

Debreczen, Piacz és Szent-Anna-utca sarkán.

A hol a nagyérdemű vevő közönség kényelmére, bárki a legolcsóbb szabott árak mellett szerezheti be szükségletét, u. m.: finom bőrárak, pénz, szivar és cigaretta tálcák, sport és játék szerek: football labdák, tenis rakettek és labdák; finom acél és kés-árak; ollók, zsebkések, borotvák és borotváló készülékek háztartási-különlegességek, alkalmi ajándékok, fésűk, kefék, illatszerek, husvéti öntözők és mindenféle piperekellékeket.

azonban két fontos feltétele van: azon népfaj fejletlenebb műveltsége, melynek nyelve elváltozik s ezzel szemben fejlettebb műveltsége, az idegen hatástszolgáltatató népfajoknak.

A magyar nyelv Ázsiában a török-eredetű csuvasz nyelv hatása alatt erősen elváltozott, de amagyar faj a csuvasz néptől tanulta el a művelődés egyik legfontosabb elemét: a földművelést továbbá a tizes számrendszert s talán magát az írást. De már a kunok, besenyők jászok beolvadása itt, e hazában nem idézett elő nagyobb elváltozást nyelvünkben. Ezekről már nem volt mit tanulnunk.

A mai Magyarországon lakó népfajok sem állanak a műveltség azon magasabb fokán, mint a magyar faj. Nagyobb és lényegesebb elváltozást tehát a magyar nyelvben a velők való egybeolvadás alig idézhet elő. Az ő nyelvüknek a magyar nyelvre való hatása legfeljebb a szóátvételekben fog megnyilatkozni, de a nyelv konstrukcióját alig fogja érinteni.

Szavak azonban okvetetlenül nagyszámmal fognak kerülni amagyar nyelvben a beolvadt népek nyelvéből. Mert a nyelvtörténet azt bizonyítja, hogy az idegen nyelvek valamely nyelvből eredeti meglevő szavakat is gyakran kiszorítanak. Lesz tehát eset rá bőségesen, hogy egy-egy ma használatos magyar szó helyett a beolvadt nemzetiségek nyelvéből fognak átkerülni szavak a magyar nyelvbe.

Azonban a nyelvelváltozásnak még ezen kevésbé lényeges talaján is, a tömeges szóátvételének van egy ellenszere az irodalmi nyelv. A nyelvelváltozásának az irodalmi nyelv szívósan ellentál az újításnak. Innét van hogy a művelt népek nyelve lassabban és kevésbé változhatnak el.

S hogy a Magyarországon lakó nemzetiségnek a magyar fajjal való összeolvadása a magyar nyelven lényegesebb elváltozásokat előidézni nem fog, ahhoz határozott tapasztalatai adatok is szolgáltatnak bizonyítékot.

Vannak vidékek az országban, melyeknek nyelve az utóbbi időben magyarosodott meg. De ezen vidékek nyelvének magyarsága kifogástalanul tiszta. A nyelvkeveredésnek alig érezhető nyoma rajta.

Hivatkozom itt az alföldi nagyobb városra: Nagy-Károlyra. Alig van város, mely érdekesebb példáját szolgáltatná a magyarosodásnak, mint ez. Négy nemzetisége volt a városnak a magyar (25 százalék), sváb (40 százalék), oláh (25 százalék), ruthén (10 százalék).

Ez a négy nemzetiség nemcsak nyelvileg, de vallásilag és területileg is el volt különítve.

Es ma Nagy-Károlyban sohasem hall az ember más szót, csak magyart.

S mindamellett, hogy ilyen gyors, többszörös nyelvbéli egybeolvadás történt a nagy-károlyi nyelv egészen a tisztántuli magyar nyelv a maga teljes tisztaságában. A beolvadt idegen nyelvekből átvett és kiejtésben megmagyarosított szavak is csak nagyon szórványosan fordulnak elő benne. Ezek is olyanok, a melyek a tisztántuli magyar nyelvjárásban másutt is előfordulnak.

Ezt tehát gyakorlati megerősítése, fentebb elméleti okokkal bizonyított állításomnak, hogy a magyarországi nemzetiségnek beolvadása a magyar fajba a magyar nyelvnek lényegesebb elváltozását nem fogja maga után vonni, bár a magyar nép faji sajátosságainak nagyobb eltávozásával fog járni.

déglőnek a ki lapunkra előfizetett, százele cimen birságot. A városi választásoknál kibuktatták szerkesztőségünk tagjait a városatyaságból.

Ekkor sem ijedtünk meg.

Haladtunk tovább az igazság útján.

Megtámadtuk az iparos osztályt. Főlsoroltuk hibáit. Elhanyagolja műhelyét a tanoncát, izléstelen munkát szállít és sohasem váltja be ígérétét. Léha, tanulatlan, nincs benne vállalkozási szellem. Nincs benne akarat, önbizalom, félelme majd mindegyik. Szóval súlyos igazságok voltak felsorolva.

A kiadóm mint a sakál rontott be hozzám.

Leolvasta az íróasztalomra a törvény által megszabott járandóságom.

— Uram, — szolt kemény hangon — melyik vonattal akar utazni?

Nyugodtan válaszoltam:

— Akármelyikkel.

— Ajánlom magamat.

— Nincs egyéb mondanivalója?

— Nincs. Azaz, hogy dehogyan nincs.

Mióta ön az igazságot hirdeti, lapunk előfizetőinek száma 1300 ról nyomorult

250-re süllyedt. De ez a 250 előfizető is gyűlöl, utál, megvet bennünket és csak azért fizet elő, mert attól fél, hogy ön bemázolja piszkos tollával. A legutolsó híreskéjével is ártott. A Spitz leány hymen-hiréből törülte a bájos szót...

— Ön is tudja, hogy a Spitz-leány valóságos Sibillia...

— Mindegy. Spitzék azt mondják, ha a vasuti raktárnok leányát fölmagasztaltuk, az ő Fánijuk is megérdemel egy „bájos” szót és az egész rokonság viszküldte a lapot...

*

Azóta bájos nekem minden Spitz-leány.

Leborulok a püspökök és az iskolaszéki elnökök előtt.

Lángésznek tartok minden fő-és alkapitányt.

Imádom a primadonnákat.

... Bocsáss meg érte én jó közönségem az ujságíróknak, hogyha mégis a füledbe muzsikálja az igazságnak olykor bántó hangjait.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápril 18.

Hideg, esős időben ballagtak a honatyák a házba. A ki csak tehetett, kocsira, vagy legalább villamosra ült. De úgy látszik, nem mindeniknek tellett. Rátkay is gyalog ment, de demokrata volta miatt, a demokrataságának aztán megadta az árát. A kegyetlen, hideg szél lefutta a kalapját a sárba.

— Ez a szél is bizonyosan Bécs felől fuj! — mondta elkeseredve — mert tudjátok meg fiuk, minden rosz Bécs felől jön.

A házban pedig óriási küldöttség volt már ekkor a hajduság. A hajdu képviselők vezették őket: Rakosi Viktor, Papp Elek, Papp Zoltán, Bakonyi Samu, Benedek János, Kovács Gyula. A kedvökért felgyújtották a kupola csarnok villamos lámpát (szörnyű sötét volt ugyanis). A tündéri fényben aztán mesébe álmodták magukat a derék hajduk.

Névszerinti szavazással telt el vagy két óra a mai ülésből. A második szavazásnál Wittman János volt nemzeti párti képviselő „nem” mel szavazott, a mi élénk feltűnést keltett, Wittmant a szélsőbal megéljenezte. A szavazás itt a W-betűvel kezdődött és mivel Ivánka Oszkár mellette ült, mindenki kíváncsian várta a szavazatot. Előbb azonban Heek János, majd aztán Ivánka szavazott nemmel. Ezeket is megéljenezték.

A folyosón a Madarász József két indítványa felett élcelődtek. Már a megválasztandó nádor felett is kitört a korteskedés. Többen Kornfeld Zsigmondot szeretnék nádornak, mert akkor „nádor-pénzek” is volnának.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Lukács László, báró Fejérváry Géza és Plósz Sádor.

Elnök megnyitván az ülést, bemutatja az irományokat.

Gróf Eszterházy Kálmán jegyző jelenti, hogy az indítványkönyvbe Madarász József két indítványt jegyzett be. Az egyik a nádorválasztásról szól és a nádorispáni állás betöltését kívánja; a második indítvány a nemzetőrség felállítását kívánja. (Derűltég.)

Elnök: Madarász két indítványát törvényjavaslat alakjában terjesztette be, indokolását a jövő héten szombaton adja elő. (Helyeslés.)

Gróf Eszterházy Kálmán jegyző jelenti, hogy Olay Lajos a főváros közigazgatása és Szülő Géza, a városok kegyuri jogainak gyakorlása tárgyában kívánnak interpellálni.

Elnök jelenti, hogy Visontai tegnap bejelentett interpellációját akkor mondja el, a mikor a miniszterelnök itt lesz. — Van még két régi interpelláció is, azokat

SZENÁSY, HOFFMANN és TARSA

selyemáruházában

Budapest, IV. Bécsi-u. 4. sz.

— folyton a legnagyobb és legszebb választék található —
selyemkelmék, bársonyok, csipkék, szalagok és ruhadiszekből.

Mint általánosan ismeretes, csakis a fenti ezégnél találhatók a legutóbb megjelent bluzok és ruhákra alkalmas selyemkelme-ujdonosságok, melyek — úgy minőségre, mint mintázatra nézve — kizárólag fenti cég részére készültek s csakis ott kaphatók.

OLCSÓ ES SZABOTT ÁRAK

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

ha az illetők jelentkeznek, szintén elmondhatják. Javasolja, hogy a névszerinti szavazások után a kérvényeket tárgyalják, majd az interpellációk következnek.

Kubik Béla kéri, hogy a régebbi interpellációk is előadathassanak.

Elnök ebbe beleegyezik.

Következtek a napirend szerint a Papp Zoltán tegnapi két interpellációjára adott miniszteri válaszok feletti névszerinti szavazások.

Elnök kihuzza az **R** betűt.

Felkiáltások a szélbalon: Rosz jel! Rosz jel!

A ház a honvédség tisztikarához a Gotterhalte előadása alkalmából kiadott honvédelmi miniszteri rendelet tárgyában adott választ 142 szóval 42 szavazat ellenében tudomásul vették.

Papp Zoltánnak a honvéddhadapródiskolákban a Gotterhalte énekeltetése tárgyában előterjesztett interpellációjára adott választ a ház 124 szóval 50 szavazat ellenében szintét tudomásul vették.

A néppárt mindkét szavazásnál igen szavazott csupán ketten szavaztak nemmel. A nemzeti pártnak három már tenebb említett tagján kívül csak Szentiványi Árpád, Issekuez Győző és Bolgár Ferenc szavaztak, — ezek igennel.

Elnök visszatér Holló Lajosnak tegnapi felszólalására, a melyben azt a három erős szót használta, „hazug, valótlan és ostoba. Ő kizártnak tartotta, hogy ezeket Holló a miniszterre értette volna és azért nem interveniált. Külömben itt van Holló, ő maga nyilatkozhatik.

Holló Lajos teljesen egyetért az elnök kijelentésével. Az idézett szavakat nem a miniszterre értette. (Helyeslés.)

Szünet után

a kérvények tárgyalása következett.

A határidőüzlet.

A határidőüzlet megszüntetése tárgyában beadott kérvényeknél, a melyről már hatodik hete folyik a tárgyalás.

Rubinek Gyula szólalt fel és a határidőüzletnek törvényes szabályozását óhajtja és hosszabban polemizál Tisza Istvánnal és Neumann Arminnal.

Madarász József törvényjavaslatai.

I. Törvényjavaslat a nádorválasztásról.

1. §. Az 1867. XII. t.-c.-nek a nádori méltóságra vonatkozó rendelkezései hatályon kívül helyeztetnek.

2. §. Az ország nádorának választása elhatározatik és utasittatik a kormány, hogy ez iránt mielőbb javaslatot terjesszen a törvényhozás elé. Beadja Budapesten, 1903. ápril 17.

Madarász József, s. k.

II. Törvényjavaslat a nemzetőrsegről.

1. §. Az 1867. XII. t.-c.-nek a nemzetőrsegre vonatkozó rendelkezései hatályon kívül helyeztetnek.

2. §. Onálló magyar nemzetőrség felállítása elhatározatik és utasittatik a kormány, hogy ez iránt mielőbb javaslatot terjesszen a törvényhozás elé. Beadja Budapesten, 1903. ápril 17-én

Madarász József, s. k.

A kérvények tárgyalásának félbeszakításával az interpelláció után az ülés véget ért.

Szókimondás.

Fenn és lenn.

— ápr. 19.

Többször kifejtettük már véleményünket a felett, hogy a függetlenségi-párt politikája, mert a törvényességet és alkotmányosságot veszélyezteteti s mert ezzel ellenségeinknek tesz szolgálatot: hazafiátlan De nem hallgattuk el azon véleményünket sem, hogy a nemzeti önérzettel való packázás is nem csak tapintatlanság, hanem veszedelmes a nemzetre nézve, mert vérszemet ad ellenségeinknek. Most hozzátesszük, hogy veszedelmes az uralkodóház jól felfogott érdekeire nézve is.

A honvédelmi miniszter azon beszéde, amelyet a képviselőház 16-iki ülésében ama kimondhatatlan nevű himnusz védelmére mondott, a legnagyobb mértékben alkalmas arra, hogy a magyar embert legalább is elkedvetlenítse. Ebben a dologban sehogy sincs igaz a honvédelmi miniszternek.

Ha ama himnusz hangjai mellett nem történtek is kivégzések s ha nemzeti szabadságunk eltipróinak nem is az lett volna győzelmi énekük, tehát ha nem is volna — amint tényleg van — okunk arra, hogy gyűlöljük, már az magában is gyűlöletessé teszi előttünk, hogy mindeképen ránk akarják erőszakolni.

Lehet az a zenemű akármilyen jámbor fohász, vagy akarjanak egy más, akármily költészeti és zenészi szépségekben dúslakó remek művel boldogítani bennünket — akarjunk ellen: ez támadás ellenünk. Az, hogy a támadás eszköze nem fegyver, hanem szellemi mű, az a dolog lényegén mit sem változtat, mindössze az a különbség, hogy a nemzet sem fegyveresen veri vissza. Mert vissza kell, hogy verje. Egész Európa szemében szégyenünkre válnék, hogy egy idegen nemzeti szellem támadása előtt kapitulálnunk kell.

Van nekünk himnuszunk, nem kell a másé.

Az bizonyos, hogy amint az obstrukcióval a függetlenségi-párt ellenébe helyezte magát a nemzet érdekeivel, épen olyan bizonyos, hogy a honvédelmi miniszter és azok, akik ellenségeinek üdvriadalát ünnepi ének gyanánt ránk akarják erőszakolni, nem az uralkodóház érdekeit szolgálják. Először azért nem, mert amint kifejtettük, a nemzet az erőszaknak nem engedhet, ha az uralkodó tudomásával történik is és csak meghidegülés lehet a következménye mindkét részről, ami aligha érdeke egyiknek is, másinak is. Másodsor azért nem, mert ha a nemzet engedni lenne kénytelen, ez erkölcsi veresége lenne, amelynek áldozata lenne legalább részben a nemzet tekintélye is. Már pedig a megtépett nemzeti tekintély nem lehet erős támasza a trónnak.

A helyzet tehát az, hogy kétféleképpen állunk a vermet alánk és pedig éppen azok, akiknek a nemzet biztosságát erősíteni volna a feladatuk. **0.**

H I R E K.

Napló.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és tünnapon d. e. 9—12-ig.

Műkedvelők kiállítása a városházán. Nyitva d. e. 10—1-ig, d. u. 3—6-ig.

Apr. 22. A debreceni jótékony nőegylet ülése délután 3 órakor.

Apr. 23. Rendkívüli városi közgyűlés.

Ápril 26. Rabsegítő egyesület közgyűlése délután 11 ó.

Május 2—3. Debreceni löversenyek.

A színházi karzat.

— ápr. 19.

A debreceni színház épülete a kozsvári után a legrégebb a vidéken.

A többi nagyobb városok színházait már mind újra építették; de a mi színházunk évtizedek óta ebben a mai alakjában szolgálja a színművészetet.

Ismert mondása egyik volt színgazgatóknak, hogy az lenne a legfényesebb üzlet, ha a debreceni színház színpadát, a szegedi színház nézőterét és az aradi színház közönségét egyesíteni lehetne. Kétség nélkül a debreceni színház épületének még ma is vannak előnyei, melyek a legújabb Fellner és Helmer-féle remek színházakkal kiállják a versenyt.

De az sem tagadható, hogy az épület általában nagyon is rászolgált már a célszerű átalakításra.

Sokáig nem is lesz halasztható a nézőtér teljes újjáépítése. Új nézőtérrel meg lehet, meg is kell oldani azt a bajt, hogy kevés a páholy. Évről-évre 15—20, néha több előkelő család nem bérelhet páholyt, mert régi jog alapján a páholyok mind le vannak kötve. Pedig az új nézőtérén bőségesen lehetne új páholyokat építeni: mert a mostaniak fölöslegesen nagyok. A városnak továbbá kötelessége figyelembe venni, hogy Debrecenbe sok előkelő család költözött be, a kik egyáltalán nem juthatnak páholybérlethez. Az átalakítás a színház bevételi jövedelmezőségét több ezer koronával emelné.

De ami a nézőtér újjáépítését sürögössé, mondhatni halaszthatatlanná teszi, az a karzat állapota.

A debreceni színház karzata így, a mint van, a közönség befogadására teljesen alkalmatlan.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a színházi bizottság tagjai soha a karzaton szemléltető siralmas állapotokat meg nem vizsgálták. Azt meg épen nem értjük, a *rendőrség és csendőrség* bele nem szól a dologba s *feljelentést* nem tesz a *karzati állapot türethetlenségéről*.

Igazán a nép érdekeinek semmibe vevésére vall, sőt egyenesen elriasztása

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főter, a városházzal szemben

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású — **MOLLITERGIN** — arcz s kézbor finomító szépítő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatására nézve azokat jóval felülmulja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifújta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérre, puhává sűdévé teszi, a poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrpoló szer páratlan. — Egy üveg „MOLLITERGIN“ ára 1 kor.

a népnek a művészet által való művelődésétől a karzat mai állapota.

A helyzet odafent a karzaton im ez:

A színházi pénztár 400 karzati jegyet adhat ki. A karzaton ellenben legfőleg 200 ember láthat valamit. Ha már most oly előadásokon, midőn mind a négyszáz jegy elfogy, valaki felmegy a karzatra, világosan láthatja, hogy ott életveszedelmes a tartózkodás. A 400 néző közül legalább kétszáz egyáltalán semmit sem lát. Tülekedik, lármát csap, szorong, jajgat, valóságos harcot vív: de nem láthat semmit. Zajongásával zavarja a többi karzati nézőt is, a mitsem látó tömeg pedig elkeseredik, boszankodik és elszokik, elriad a színházba járástól.

Kimondjuk nyíltan, hogy botránys ez az állapot és szégyen Debrecen városára.

Ha a nézőtér teljes újjáépítése rövid idő alatt nem remélhető, akkor legalább a karzati okvetetlenül át kell alakítani.

Felszólítjuk az illetékes hatóságot, hogy tartson a karzaton helyszíni szemlét előadás közben olyankor, midőn mind a 400 karzati jegy ki van adva. Erősen hisszük, hogy e szemle után a hatóság nyomban elrendeli a karzat átalakítását.

Ideiglenesen, míg a nézőtér újja nem épül, legjobb lenne a karzaton az állóhelyeket megszüntetni és a karzati kizárólag ülőhelyekkel felszerelni. Még pedig számozott ülőhelyekkel és azon az elvi alapon, hogy a ki a karzatra jegyet vált, kivétel nélkül mindenki jól láthasson.

Talán fölösleges hangoztatnunk, mily fontos, elsőrendű kérdés ez nép társadalmi szempontból. A város teljesítse kötelességét.

* **Istentiszteletek.** Ma vasárnap az ev. ref. templomokban a következők tartanak istentiszteletet: A nagytemplomban Görömbei Péter szénior, a kistemplomban Varga Domokos, az újtemplomban Csépe Elemér, az ispotály templomban Köpeci Károly hittanhallgatók, a csapókeri imaházban Kovács János népiskolai felügyelő. — A róm. kath. templomban reggel 6 órakor misét mond Pák Emil, 7-kor Wolafka Nándor dr. püspök, 8-kor Vas Károly a főgimnáziumi növendékek számára. Mise után pedig pápai áldást nyújt a növendékeknek. 9-kor nagymisét tart Brösztel Lajos, utána szent beszédet mond Szabó István háromnegyed 11 kor szent misét tart a Svetits zárda növendékei s az elemi iskolák tanulói részére Molnár K. D. igazgató, fél 12-kor misézik Nyáry Ignác. Délután 3 kor litánia, utána rózsafüzér lesz, 5 kor pedig a sz. József társulatának hónapos ájtatosságát tartja Wolafka Nándor püspök, szent beszédet és litániával. — Az ágost. hitv. evang. templomban délelőtt 10 órakor istentiszteletet tart Máté Károly.

* **Bodnár ezredes áthelyezése.** Katonai körökből vett hiteles híradás alapján jelenthetjük, hogy a debreceni társadalom egyik előkelő egyéniségét, Bodnár István ezredest, a 3-ik honvéd gyalogezred parancsnokát a király áthelyezi Kassára s a kassai 77-ik honvéd dandár parancsnokává lépteti elő. E kiténtetés következtében Bodnár ezredes elhagyja Deb-

recent és helyébe debreceni ezredparancsnokká 6 felsége Wieber Adorjánt, jelenleg a honvédtisztvisztériumba beosztott ezredest fogja kinevezni.

* **A nőegylet műkedvelő előadása.** A jótékony nőegylet a jogász ifjúsággal együtt műkedvelői előadást rendez május hónapban a színházban. A műkedvelő előadásra az előkészületeket már megtette a nőegylet, melynek tagjai azonban nem akarván a színigazgató helyzetét megnehezíteni, csak a színi évad befejezése után tartják meg a műkedvelői előadást. Ugy május 15-20-ika körül két estén elő fogják adni *Herceg Ferenc Gyurkovics leányok* c. vigjátékát s a szereplőket a rendezőség városunk előkelő fiatalágából toborozza össze. A kiváló író *Konez Akos* tb. tanácsos, a nőegylet titkára már felkérte szindarabjának átengedésére, amit *Herceg Ferenc* nemcsak megígért, hanem készséggel teljesíti a nőegylet abbéli kérelmét is, hogy a műkedvelői előadás személyesen jelen lesz. A két előadás tisztajövedelmét a nőegylet jótékony pénztára és egy Debrecenben létesítendő *Jogász kör* céljaira fogják fordítani.

* **Havazás Debrecenben.** Az éjtszaka Debrecenben is beállott a havazás. A nagy szélvihar után szürke ködbe borult az ég és a rohanó felhőkből 10 óra tájban esni kezdett a hó. Sűrű, nagy hóhelyek szitálták tele a járókelőket, a háztetőket és a rügyező fákat. A hó menten el is olvadt, azonban a levegő teljesen lehült s mint az országban mindenfelé, Debrecenben is újra előkerült a téli bunda.

* **Az elmosott vásár.** Ma van a Szentgyörgy-napi, tavaszi vásár vasárnapja, mely azonban egyáltalán nem ígérkezett olyan élénknek, mint a milyen más években szokott lenni. Tegnap délután ugyanis az óriási szél-vész, eső alaposan elmosta a vásárt, széthordta az áruló-sátrakat. Vásár szombatján máskor már nagy forgalom szokott lenni a vásárban, tegnap pedig alig egy-két sátorban esomagoltak ki, közönségről pedig a kedvezőtlen időjárás miatt szó sem lehetett. Miután mikor e sorokat írjuk még kilátás sines arra, hogy az idő jobbra forduljon, féltő, hogy a vásár forgalma ma is nagyon kicsi lesz. Ámbár, hogy áprilisban a következő 24 órára olyan jóslatot mondjon valaki, mely be is következik, az szinte a lehetetlenséggel határos.

* **Utolsó nap a képkiallításon.** A műpártoló egyesület kitünően sikerült műkedvelői tárlata még csak a mai napon lesz nyitva. Hogy a rendezőség a tárlat iránti érdeklődést fokozza, ma délután is hangversenyt rendez *Rácz Károly* zenekarának közreműködése mellett. Tegnap is *Rácz Károly* zenekara hangversenyzett a tárlaton s dacára a kedvezőtlen időjárásnak szép számú közönség látogatta meg újból a tárlatot. A kiállítás utolsó napjára felhívjuk azok figyelmét a kik még nem nézték meg a tárlatot, mely

minden tekintetben rá szolgál az érdeklődésre.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt hét folyamán születtek Debrecenben 41-en, ebből 21 fiu és 20 leány gyermek. Meghaltak összesen 40-en, szaporodott tehát a város népessége 1 lélekkel. — A tegnapi napon elhaltak: Fejér Róza ev. ref. 5 hónapos, Szabó Mihályné szül. Szabó Juliánna ev. ref. 49 éves, özv. Szabó Andrásné szül. Kiss Juliánna ev. ref. 42 éves, Nagy József ev. ref. 2 éves, Balla Mária ev. ref. 3 éves, Nagy István ev. ref. 7 hónapos, Seres István ev. ref. 7 hónapos, Szabó Róza ev. ref. 17 hónapos, özv. Kiss Jánosné szül. Barna Zsuzsanna ev. ref. 70 éves.

* **Menyasszonyok és vőlegények.** A múlt héten következő eljegyzéseket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Tóth Lajos földműves eljegyezte Győri Juliánát, Tulnyik József ferfiszabósegéd Szálkai Máriaát, Horváth Gyula cipészsegéd Horváth Máriaát, Heveli Ferenc ferfiszabósegéd Horvát Esztert, Molnár István mészárossegéd Gellén Zsuzsánát, Balogh Mihály ferfiszabósegéd Nagy Juliánát, Vojtkó János máv. kocsilakatos Papp Máriaát, Horváth Lajos segédjegyző Román Ilonkát, Révész András cipészsegéd Szilágyi Juliánát, Baróti Imre eszmiadamester Kerékgyártó Ilonát, Kónya József bérkocsi tulajdonos Bátorhori Juliánát, Komlósi Lajos márvány-munkás Mike Máriaát, Ács Sándor kefékötősegéd Varga Máriaát és Törő István földműves eljegyezte Ujfalusi Zsuzsánát.

* **Házasságkötések.** Házasságra léptek az elmúlt hét folyamán: Kubek Szilárd gazdatiszt Antalovics Ilonával, Márki Jenő állami gazdasági tiszt Thanhoffer Annával, Huszár Sándor kisvendéglős Nagy Zsuzsánnával, Nánási Sándor béres Kabai Máriaával, Lada István kondás Váradai Juliánával, Pardi Lukács vágóhídi munkás Márta Zsuzsánnával, Kállai István szücsmeister Török Juliánával, Pongor László asztalossegéd Horvát Ilonával, Bihari János mészárossegéd Pálkás Máriaával, Pap Mihály városi adópénztári tiszt Szabó Annával, Havas Kálmán takarékpénztári főkönyvelő Schönhoffer Irénnel és Mikula Gábor István-gőzmalmi munkás Tamás Juliánával.

* **Baleset a szélviharban.** A tegnapi szélviharban áldozata is van. Szabó Sándor bolti szolga a Szent-Anna utcán haladt, a hol a 30 ik sz. házról cserépet sodort le a szél. A cserépet Szabó fejére hullott, úgy hogy a szolga ájultan roskadt össze. Sérülése szerencsére nem súlyos, — pár napalatt kiheveri.

* **Lovas csendőrsők gyalogositása.** Az ujonnan felállítandó három csendőrszervezet és örsök szervezésére szükséges költségek egy részét úgy szándékozik fedezni a miniszterium, hogy számos lovas csendőrsöt gyalogositanak, ami jelentékeny megtakarítást jelent. A brassói kerület legközelebbi felállításával kapcsolatban most egyszerre 80 lovas csendőrsöt gyalogositott a miniszterium, s ezek közül legtöbbet Jász-Nagy-Kun-Szolnok és Csanád megyékben. Örvendetes a dologban az, — hogy Hajdúvármegyében egyetlenegy lovas-örsöt sem gyalogositottak, — Örvendetes azonban pedig azért, mert a hajdúvármegyei községek, mezővárosok és városok óriási kiterjedésű határaiban, elszórt tanyáin szinte lehetetlen a rendfentartás lovas csendőrség nél-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hasznosító szer.

kül, pláne most, hogy a mezőrendőrséget részben eltörölték, részben elvonták a közrendőri ténykedéstől, s tisztán kézbesítési szolgálatra rendezték be.

* **A bérharc.** A szerencsésen megoldott kőmíves bérharcra okulva tegnap délelőtt másodízben is összegyűltek az ács mesterek, hogy a bérharcoló munkások kiküldöttjeivel megállapodjanak a munkások követelésére vonatkozólag. A gyűlésen megjelent kiküldöttek, kik eltérőleg a kőmívesektől, nem voltak teljes hatalmu megbízottak, hosszasan tárgyaltak a mesterekkel, kik a következő engedményeket ajánlották fel: A város belterületén minden segéd részére biztosítanak a mesterek 28 fill. minimális órabért segyüttal 32 fillérben állapították meg a maximális általános órabért annak kijelentésével, hogy régi jó munkásoknak a megállapított maximális bért is hajlandók fizetni. A külsőségeken szabad megegyezés tárgyát képezi a munkabér. Szombaton a munkaidő este 6 óráig tart s legalább fél hétkor meg kell kezdeni a hetibér kifizetését. Megadják a mesterek a másfél órai déli pihenőt. A heti munkabér a munkaadó által csak munkabérelőleg, vagy a segéd által munkája közben okozott kár fejében tartható vissza. A segédek hét derekán csakis munkabérfelvezés esetén küldhetők el, azt a határozatot azonban csak a városi építő-ipari szabályrendelet életbe léptéig ismerik el kötelezőnek a mesterek.

Ezek a mesterek által felajánlott engedmények, m k körülbelül megfelelnek a kőmívesek kiegészítésének alapul szolgáló engedményeknek s így remélhető, hogy ha az ács munkások méltányosak és nem követelnek lehetetlenségeket, az ács-bérharc is hamarosan megszűnik.

* **Eltűnt debreceni leányka.** Czibere Zsuzsanna 13 éves kis leány április 6 án eltávozott szüleinek Kandia utca 3 szám alatt levő lakásáról, s azóta nem tért vissza. A kétségbeesett szülők jelentést tettek a rendőrség bűnügyi osztályánál, s Végh Gyula tb. főkapitány most körözvényben kérte fel az illetékes hatóságokat, hogy Czibere Zsuzsannát kutasassák, s feltalálás esetén szállítsák vissza Debrecenbe. Az eltűnt leányka körülbelül 150 cm. magas, szemöldöke, szeme fekete, különös ismertetőjele orrán egy kis bevágás és egyik szempillája hiányos.

* **Tilos Auszriába a sertésszállítás.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter rendelete folytán további intézkedésig a sertéseknek Debrecenből Auszriába való szállítását beszüntette. — E szerint külföldre nem lehet sertést szállítani.

* **Egy öngyilkosjelölt halála.** Szabó Mihályné szül. Szabó Juliánna Batthányi utcai házmesterné ezélt körülbelül egy hónappal öngyilkossági szándékból marólugot ivott. Súlyos sérüléseivel beszállították a közkórházba, hol gondos ápolás folytán egy hét alatt jobban lett. A sebesült asszony érezve hogy ereje lassan visszatér kijelentette, hogy eltávozik a kórházból, azonban otthon gyógyíttatja magát. Ki is ment a kórházból, azonban gyógyíttatását elhanyagolta, s ezéltt mintegy 4 nappal halálos betegen került vissza. A marólug okozta sebekből garatszűkülést kapott, s bár minden lehető elkövettek megmentésére, tegnap délelőtt kiszenvedett.

* **A kártya áldozata.** P. I. vidéki kántortanító egy Debrecen melletti községbe akart utazni hivatalos ügyben. — Debrecenben kiszállott s időtöltésből bement a Kossuth-szállóba, hol nagyobb

társaság kártyázott. Könnyü Katót táncra vinni, — a tanító hamarosan az asztal mellé került s rövid idő alatt elvesztette összes pénzét, 120 koronát Debrecenben teljesen ismeretlen levén, kétségbeesetten járka a városban, majd eladta 60 koronát érő kabátját 4 koronáért, tegnap délután pedig bement Pintér Gusztáv ékszerész üzletébe, arany gyűrűt akart vásárolni. Ki is választott 3 darabot, zsebre tette s el akart távozni. Az ékszerész tiltakozott a különös vásár ellen s mikor P. I. nem akarta visszaadni a gyűrűket, Pintér rendőrt hivatott és erőszakkal véterte el az ékszereket. A szerencsétlen ember sirva szabadkozott a rendőrségen, hogy kétségbeesett helyzetében valóság-gal megzavarodott az esze. Valószínűleg kényszerutlevéllel szállítják vissza illetőségi helyére.

* **Öngyilkos leány.** A szomszédos H.-Böszörményből öngyilkosság híret jelentik. Egy viruló, szép hajadon dobta el magát az életet Sajtos György ottani jómódu lakos leánya Zsuzsanna. Most volt virágjában a 20 éves szép leány s nagyon hajlott a lelke a vig életre. Eljárt a táncmulatságokba s a jókedvének alig lehetett határt szabni. Nem tetszett ez a leány apjának s bár a leányra a legnagyobb ellensége sem tudott rosszat mondani, az apja nem hitt a leány ártatlanságában. Az elmúlt napok egyikén is bálba készült a leány, de az apja nem engedte s rosszasággal vádolta. Ez a bizalmatlankodás nagyon elkeserítette a leányt, aki azután egy önfeléd pillanatban megmérgezte magát. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy ezzel ártatlanságát akarja bizonyítani. Sajtos Zsuzsika, mire tettét észrevették, — már halott volt.

* **Ingtalanok forgalma.** Csapó Mihály és neje Nagy Juliánna veszik a debreceni pusztá Bánki 71. sz. tjkvben foglalt kaszálót özv. Tamás Mihályné Szilágyi Sára és társaitól 6000 kor. — Portörő Bálint és neje Kálmán Juliánna veszik a debreceni 4336 sz. tjkvben foglalt Kigyó-utca 29. sz. házat Fogarasi György és neje Veres Máriától 13000 kor. — Gulácsi György és neje Szücs Mária veszik a debreceni 454 sz. tjkvben foglalt Bercesényi utca 46. sz. házat Iván Mihályné Kis Zsuzsannától 2120 kor. — Kocsis Károly veszi a debreceni 9459 sz. tjkvben foglalt 878 négyszögöl Csapó kerti szőlőt Palézi Andrásné és társaitól 2000 kor. — Gyöngyössi István és neje Varga Juliánna veszik a debreceni 7188 sz. tjkvben foglalt Faragó utca 17. sz. házat Szabó Péter és neje Boeska Juliánától 2550 kor.

x **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impremált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-fél magvak a legjobbak készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

x **A legjobb kivitelű fényképek** Harth műtermében Piac. u. 34. készülnek.

x **Nagyon fontos,** hogy felhívjuk a csuz és köszvényes betegek figyelmét a világhírű Zoltán-féle kenőcsre, melynek páratlan kitűnő hatásáról ezer és ezer elismerő levél tesz tanuságot. Így pl. Laficzár ezredes, Zsendovits József kanonok, Dr. Végh Jánosné, Dr. Richnavszky, Fodor Gábor, Stranzky bárónő, gróf Nyáry, gróf Keglevich, gróf Auersperg stb. fejezték ki köszönetüket és hálaikat e kitűnő kenőcsért, mely

őket régi csuz és köszvényes bajuktól megszabadította. Üvegje 2 kor. Zoltán B. Gyógytárában Bpsten.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülések a városházán.** Holnap hétfőn a városi tanács tagjai két ízben is ülésezni fognak. Reggel 9 órakor rendes tanácsülés lesz, a melyen folyó ügyeket intéznek el, délután pedig Kovács József elnöklete alatt teljes tanácsülés lesz, a melyen az e hó 23-án tartandó rendkívüli közgyűlés ügyeit készítik elő. A közgyűlésnek összesen 4 tárgya lesz. Az első, legfontosabb ügye lesz a napirendnek a felekezeti iskolák segélyezése és rendezése. Ezután pedig 3 névszerinti szavazás lesz telek-elidegenítésre vonatkozólag. — Ekkor szavaznak ugyanis a debreceni lelenchéz számára szükséges telek megvétele, a Rickl Gizella féle telek megszerzése és a nagyerdei csőzház előtti telek elidegenítése tárgyában.

× **Városi bérletek.** A város bérleteinek szerződése közül nagyon sok hatályát veszíti ebben az évben. Több birtoknak a bérbeadása felett azután a jövő május hónapban fognak dönteni és pedig a május hó 23-án tartandó árverésen. Az árverelés a városháza nagytermében lesz.

× **A városi főkönyvek hitelesítése** Az új rendszer a városnál minden legkisebb dologban is érvényesül. Az 1903. évi pénztári főkönyveit ugyanis minden hónapban felülvizsgálja a tanács és hitelesíti. Tegnap is ilyen hitelesítés folyt le s egyben pecséttel is látták el a főkönyveket.

EGYHAZ és ISKOLA.

9000 korona egy református egyháznak. Orvendetes meglepetést okozott tegnap az ev. ref. püspöki hivatalban Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leirata, melyben tudatja, hogy a vadász-erdői egyház templomfelszerelési és orgona-beszerzési költségeihez 9000 koronával hozzájárul.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Ápril 19, vasárnap, délután *A falu rossza* népszínmű, este *Bob herceg* daljáték.

Ápr. 20, hétfő: *Éjjel az erdőn* népszínmű **A.**

Ápril 21, kedd: *Kéz kezet mos, vigjáték*, **B.**

Ápr. 22, szerda: *Bob herceg*, daljáték **C.**

Ápr. 23. csütörtök: *Lotti ezredesei*, énekes bohózat, **A.**

Ápr. 24, péntek: *Az arany ember*, színmű, **B.**

Ápr. 25. szombat: *Szegény Jonathán*, daljáték **C.**

Ápr. 26. vasárnap: délután *Goldstein Számi*, énekes bohózat; este *Szegény Jonathán*, daljáték.

— **(Kéz kezet mos.)** Herceg Ferenc új vigjátéka tegnap kis közönséget vonzott a színházba. Igazán sajnálni való lenne, ha az érdeklődést teljesen kimerí-

tené a Rózsabimbó és a méh. Hercegnek ez a legujabb alkotása oly előkelő szellemű, elmés, gunyos vigjáték, hogy valósággal gyönyörűség az egymást követő csipős megjegyzéseket, elevenbe vágó csufolódásokat hallgatni. Herceg merészen és az ötletesség oly pazar fölényével ostorozza a mai társadalom ferdeségeit, félszégeit és léhaságát, hogy szinte tékozlás, a mit elkövet. Egy tucat világhírű francia csevegő élete fogytáig eléldégléne azokon a ragyogó sziporkákon, melyeket Herceg fejedelmi bőkezűséggel röpit fel ebben a darabjában. Hisszük is, hogy a tegnapi estének hire fut a városban és a *Kéz kezét mos* zsfolt házak előtt fog élvezetet szerezni az igazán művelt közönségnek. Tegnap este harsogó kacagás, állandó derűtség, könnyet fakasztó vidámság vette hatalmába a nézőteret s merem állítani, hogy a színházban évek óta nem mulatott a közönség oly kitűnően mint tegnap. Az előadás még nem volt ugyan teljesen előkészítve. De remélem, a második estén a dőcögések elsimulnak, gyorsabb ütemben pattannak szét a csattanók. — Nehányan azonban már tegnap is teljes, igazi művészi alakítást mutattak be. Ezek közt első helyen érdemelnek dícséretet *Hahnel Aranka* és *Faragó Ödön*.

— (Éjjel az erdőn.) Régebben rendes szokás volt a debreceni színházban, hogy vasárnap este népszínművet adtak, melyet aztán hétfőn este megismételtek. Leszkay, Tiszai és Komjáthy igazgatása alatt összesen 174 hétfőn került színre népszínmű. Makó évadjában holnap lesz az első hétfő, melyen népszínművet adnak, talán a vásárra érkező vidéki közönség iránt való figyelemből. A választás jó darabra esett: az *Éjjel az erdőn* Rákosi Jenőnek felette jó ízű, értékes, zamatu alkotása.

— (Szegény Jonathán.) A színházi iroda jelenti, hogy a hét végén felújítják Milócker híres, szép zenéjű daljátékát, a *Szegény Jonathán-t*. A jelentés szerint a darab főbb szerepeit *R. Réthy* Laura, *Felhő* Rózsi, *Havasi Szidi*, *Püspöki R.*, *Karacs Imre*, *Mezei Andor*, *Krémer Jenő*, *Cserny Béla*, *Pataki Béla* és *Szilágyi Aladár* játsszák. Ez a színházi jelentés kétség nélkül nagy örömet szerez a debreceni jóízű, művelt közönségnek, — mely különösen kedveli s gyönyörűséggel élvezi a nem muló értékű zenés műveket, a mik túlélnek a divatot.

— (A színház távbeszélője.) Mihelyt bezáródik a színházi évad, az épületben megkezdik a sürgős javítások és átalakítások munkáját. A nyomoruságos ruhatár kibővítése lesz az első munka. A közönség az ősszel már nem lesz kénytelen a ruhatári szűk ajtócska küszöbén ki s be szorongni. De van a színház berendezésének a többi közt még egy olyan feltűnő hiánya, melyen *Oláh Károly* színházi felügyelő most végre segíteni kíván. A színháznak ugyanis nincs távbeszélője. Ez tűzbiztossági szempontból is vesze-

delmes hiány. Másrészt meg a mai viszonyok közt a színházi távbeszélő a színigazgatóra nézve is nélkülözhetetlen. Nincs is az országban a debreceni kívül egyetlen színház se távbeszélő nélkül. — Dícsérjük érte *Oláh Károlyt*, hogy jövőre már a debreceni színházban is lesz távbeszélő. Reméljük, hogy a pótdától fázó polgárok ezt az évi 60 korona kiadást nem fogják kifogásolni.

EGYLET.

A nőegylet ülése. A debreceni jótékony nőegylet e hónap 22-én Veressné Szathmáry Teréz urasszony elnöklése alatt a nőegyleti árvaház nagytermében délután 3 órakor ülést tart. A választmányi ülésre ez uton is előre felhívja az elnökség a tagok figyelmét.

MŰVÉSZET.

Nincsen anyi csillag. Csinos kiállítási zenemű jelent meg Debrecenben László Albert és társa (Hegedűs és Sándor) kiadásában. Szép magyar népdal van a füzetben. A dalt és szöveget, melynek Nincsen anyi csillag a címe ifj. *Osváth Ferenc* írta. A fiatal s igazán tehetséges zeneszerző műve megérdemli a figyelmet. Kedves, magyaros zene, mely rövid idő alatt bizonyára népszerű lesz Debrecenben. A tetszetős külsejű hangjegy-füzet ára szokatlan olcsó, 60 fillér.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök a királynál.

Bécs, ápr. 18. *Szék* Kálmán holnap részt vesz az udvari ebéden. A miniszterelnököt a király ugyanezen a napon fogadja kihallgatáson.

A hajduság küldöttsége.

Budapest, ápr. 18. Hajdúvármegye hatszáz tagu küldöttségét a vármegye képviselői vezették Apponyi gróf elé. A küldöttség a képviselőházból az Andrássy-utrá vonult, ahol megkoszorúzták *Bocskay szobrát*. A szobornál Rákosi Viktor mondott hazafias beszédet, Benedek János pedig lelkes költeményt szavalt. A nagy zivatar miatt a főváros közönsége kis számmal szemlélte a hazafias tüntetést.

Zavarok a hóviharban.

Budapest, ápr. 18. Zsolnától Tardoskéddig a vihar kitépte a táviróoszlopok nagy részét. Tardoskédd állomásnál a berlini gyorsvonat kémenyébe bele akadt két oszlopköz dróthálózata. A vonat magával ragadta a drótot a két oszloppal együtt. A vasuti töltések mentét bókán felül érő hó borítja.

Budapest, ápr. 18. A fővárosban nagy hóvihar volt. A hőmérő a fagypontra szállt le. Az összes vonatok nagy késéssel érkeznek. Az ujságok hirszolgálat megakadt; a szerkesztőségek alig kapnak postán, a külfölddel és a vidékkel való telefon összeköttetés el van zárva.

Budapest, ápr. 18. A mai szélviharban több ember súlyosan megsérült, úgy hogy 10 embert a kórházba kellett szállítani.

Havazás, fagy mindenfelé.

Budapest, ápr. 18. Ma délben itt havas eső volt, de általában az ország minden részéről fagyot, havas esőt jelentenek. A hivatalos *Táviroda* értesítette a lapok szerkesztőségeit, hogy a hirszolgálat némileg zavart szenved, mivel a távirati és a távbeszélő összeköttetés a külfölddel és a vidék legnagyobb részével vonalzavarok következtében szünetel.

Pécs, ápr. 18. Az éjjel itt erősen télire fordult az idő. Az erős hófúvás következtében a háztetőket és földeket 3-4 centiméteres hóréteg borítja. A hideg időjárás a veteményekben és szőlőkben már igen jelentékeny kárt okozott.

Selmecbánya, ápr. 18. Két nap óta sűrűn havazik és nagy szélvihar van.

Paks, ápr. 18. Reggel 6 órától iszonyú szélvész mellett erősen havazik. A táj egészen fehér. Tegnap este villámlott és menydörgött. A levegő nagyon lehűlt. Az alacsonyabb helyeken a vetések, szőlők vízben állanak. A Duna erősen árad de veszélytől a végvár területen nem tartanak.

Ujvidék, ápr. 18. Tegnap virradó éjjel itt erős fagy volt, a mely a szőlőkben, gyümölcsösökben és kertiveteményekben igen nagy kárt okozott. Ma erős szél és hideg van. A vonatok késve érkeznek.

Moór, ápr. 18. A tegnapi nagy esőzés után hajnal óta itt erősen havazik.

Szegvár, ápr. 18. Tegnap villámlás és menydörgés között órákig tartó záporos eső szakadt. Ma reggelre nagy havazás állott be. Az eddigi időjárás a gyümölcsösben nagy kárt okozott.

Veszprém, ápr. 18. Veszprémben és környékén hajnal óta nagy szélviharban erősen havazik. A vonatok közlekedése minden irányban megakadt. A Bakonyból térdig érő havat jelentenek. A gyümölcsösök elpusztulnak. A szőlőkben óriási a kár.

Gabona tőzsde.

Budapest, ápr. 18. Buzakinálát mérsékelt vételkedv gyöngé. Bágyadt irányzat mellett 12,000 méternáza került forgalomba gyöngén tartott árakon. Egyéb gabonanemek bágyadtak. Időesős.

Buza áprilisra	7.75—76.
„ májusra	7.58—59.
„ októberre	7.43—44.
Rozs áprilisra	6.72—73.
„ októberre	6.41—42.
Zab áprilisra	6.00—01.
„ októberre	5.55—56.
Tengeri májusra	6.03—04.
„ júliusra	6.11—12.
Repce augusztusra	12.15—12.25.

LEGUJABB.

Az idei királygyakorlatok. Az idei nyári hadgyakorlatok Lippán fognak lefolyni. A gyakorlatokon résztvesz a király is Ferenc Ferdinánd társaságában. A király gróf Zselénszky Róbert aradmegyei nagybirtokos újfalusi kastélyában fog lakni, míg Ferenc Ferdinánd trónörökös a Ferenc-rendiek máriaradnai kolostorában lesz beszállásolva.

Szerencsétlenség a váróteremben. Még tavaly történt, hogy Genuári József 16. városi Schindler Emil államvasuti tisztviselővel vivógyakorlatot tartott, Vivás közben Genuári könnyű és vékony olasz kardja keresztülhatott Schindler védősíkságján s annak balszemét úgy megszúrta, hogy elvesztette látóképességét. A budapesti törvényszék gondatlanságból eredő súlyos testi sértés vétsége miatt Genuárt 150 korona fő és 50 korona mellékbüntetésre ítélte s kötelezte Schindlert részére 1144 korona 90 fillér kártérítés megfizetésére.

Szerelmi dráma. Szénás Ignác, aki Berki Eszter kedvesével egyik fővárosi kisebb fogadóban öngyilkosságot követelt el, még mindig nem nyerte vissza eszméletét s valószínűleg belehal a mérgezésbe, Berki Eszter állapota azonban jobbra fordult s bár neki is súlyos sérülései vannak, valószínű, hogy megmenetű az életnek.

Nyári menetrend.

Hálókocsik és étkezőkocsik közlekedése.

Május 1-én lép életbe a máv. összes vonalain az új nyári menetrend. Nevezetesebb változás nem sok lesz. A már megszokott nyári gyorsvonatok, közvetlen csatlakozások, fürdői vonatok ismét beillesztődnek a menetrendbe. A közönség tájékoztatására ezuttal összeállítjuk a máv. vonalain 1903. május 1-től (részben június 1-től és június 15-től) kezdve közlekedő háló-, étkező- és buffet-kocsik menetrendjét.

Hálókocsi összesen 14 vonalon fog közlekedni, étkezőkocsi 7 vonalon és buffet kocsi 6 vonalon. Ezek a következők:

I, Hálókocsik.

1. Budapest k. p. u. Bécs, Bruckon át: Indul Budapestről 10.30 éjjel, Bécsből 10.00. Erkezik Budapestre 6.40 reggel, Bécsbe 6.32 reggel.

2. Budapest ny. p. u. Bécs, Marcheyen át: Indul Budapestről 10.00 éjjel, Bécsből 10.55 éjjel. Erkezik Budapestre 7.45 reggel, Bécsbe 6.20 reggel.

3. Budapest k. p. u. Brassó, Indul Budapestről 9.15 este, Brassóból 2.00 d. u. Erk. Budapestre 7.50 reg. Brassóba 2.09 d. u.

Budapest k. p. u. Bukarest, Aradon át (csak június 1-től) Indul Budapestről 2.15 d. u. Bukarestből 5.05 d. u. Erkezik Budapestre 1.10 d. u. Bukarestbe 11.25 délelőtt.

5. Budapest k. p. u. Piski, Indul Budapestről 10.00 éjjel, Piskiről 4.12 d. u. Erkezik Budapestre 1.10 d. u. Piskire 10.41 d. e.

6. Budapest ny. p. u. Bukarest, Temesváron át: Indul Budapestről 2.30 d. u. Bukarestből 5.55 d. u. Erk. Budapestre 1.25 d. u. Bukarestbe 11.40 d. e.

7. Budapest ny. p. u. Temesvár, Indul Budapestről 10.10 éjjel, Temesvárról 9.45 éjjel. Erkezik Budapestre 7.15 reg. Temesvárra 5.20 reg.

8. Budapest ny. p. u. Orovica. Az előbbi közlekedés június 1-től augusztus 31-ig.

9. Budapest k. p. u. Fiume. Indul Budapestről 6.50 este, Fiuméből 8.00 este. Erkezik Budapestre 8.10 d. e. Zágrábra 9.15 d. e.

Budapest k. p. u. Zágráb. Indul Budapestről 8.30 este, Zágrábból 7.39 este. Erkezik Budapestre 8.10 d. e. Zágrábra 9.15 d. e.

11. Budapest k. p. u. Igló, Kassán át: Indul Budapestről 8.10 este, Iglóról 9.06 este. Erkezik Budapestre 8.15 d. e. Iglóra 7.32 reg. Csak június 14-ig és szeptember 16-tól.

12. Budapest k. p. u. Poprád-Felka, Kassán át. Indul Budapestről 10.40 éjjel, Poprád Felkáról 10.00 éjjel. Erkezik Budapestre 6.55 reg. Poprád Felkára 6.53 reg. Csak június 15-től szeptember 15-ig.

13. Budapest k. p. u. M-Sziget, Debrecenen át. Indul Budapestről 7.05 este, M-Szigetről 3.52 d. u. Erkezik Budapestre 5.45 reggel, M-Szigetre 9.48 délelőtt.

14. Budapest k. p. u. Konstantinápoly. Indul Budapestről 2.40 d. u. Konstantinápolyból 8.00 este. Erkezik Budapestre 1.05 d. u. Konstantinápolyba 7.14 reggel.

II. Étkezőkocsik.

1. Budapest k. p. u. Bécs, Bruckon át. Ind. Budapestről 8.50 d. e. és 2.15 d. u. Bécsből 8.50 d. e. és 3.10 d. u. Erk. Budapestre 1.50 d. u. és 7.15 este, Bécsbe 1.50 d. u. és 7.20 este.

2. Budapest ny. p. u. Bécs, Marcheyen át. Ind. Budapestről 8.00 d. e. és 5.15 d. u. Bécsből 9.05 d. e. és 5.00 d. u. Erk. Budapestre 1.59 d. u. és 9.05 este, Bécsbe 12.05 d. u. és 9.15 este.

3. Budapest k. p. u. Kolozsvár. Ind. Budapestről 2.00 d. u. Kolozsvárról 3.18 éjjel. Erk. Budapestre 1.50 d. u. Kolozsvárra 10.08 éjjel.

4. Kolozsvár-Brassó. Ind. Kolozsvárról 6.11 reg. Brassóból 2.45 d. u. Erk. Kolozsvárra 10.50 éjjel, Brassóba 2.09 d. u.

5. Budapest, ny. p. u. Karánsebes. Ind. Budapestről 2.30 d. u. Karánsebesről 5.31 reg. Erk. Budapestre 1.25 d. u. Karánsebesre 10. 15 éjjel.

6. Budapest k. p. u. Piski, Aradon át. Ind. Budapestről 2.15, d. u. Piskiről 5.08 reg. Erk. Budapestre 1.10 délután, Piskire 10.08 éjjel.

7. Budapest k. p. u. Zimony. Indul Budapestről 2.40 délután, Zimonyról 6.11 reg. Erk. Budapestre 1.04 délután, Zimonyra 9.20 este.

III Buffet kocsik.

1. Budapest k. p. u. Fiume. Indul Budapestről 8.00 reggel, Fiuméből 8.10 délelőtt. Erk. Budapestre 9.05 este, Fiumébe 7.55 este.

2. Budapest k. p. u. Uj-Dombóvár. Indul Budapestről 6.50 d. u. Uj-Dombóvárról 10.12 délelőtt, Erkezik Budapestre 1.30 délután, Uj-Dombóvárra 9.45 este.

3. Budapest k. p. u. Arad, Indul Budapestről 6.50 reggel, Aradról 4.21 délután, Erkezik Budapestre 9.35 este, Aradra 11.51 délelőtt.

4. Budapest k. p. u. Csap. Ind. Budapestről 2.35 d. u. Csapról 5.53 reg. Erk. Budapestre 1.30 d. u. Csapra 9.38 este.

5. Budapest k. p. u. Kassa. Ind. Budapestről 7.25 reg. Kassáról 4.05 d. u. Erk. Budapestre 9.55 este, Kassára 12.41 délután.

6. Budapest ny. p. u. Zsolna. Ind.

Budapestről 7.20 reg. Zsolnáról 3.12 d. u. Erk. Budapestre 9.45 este, Zsolnára 1.33 délután.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma, vasárnap, április 19-én 2 előadás délután fél helyárrakkal, bérletszünetben:

A FALUROSSZA.

—
Este rendes helyárrakkal:

BOBERCEG.

4347—1903.

Árverési hirdetmény.

Debrecen város tulajdonát képező Dóka-féle 5 nyilas tanyaföld az 1903. évi május hó 23-ik napján délelőtt 9 órakor a város székházának közgyűlési termében tartandó nyilvános árverésen örökáron eladatik.

Kikiáltási ára 6000 korona, melynek 10 százaléka az árverelő küldöttségnek kezéhez, bántpénz gyanánt árverelni kívánók részéről letendő.

Mely árveréshez venni kívánók az értesítés mellett hivatnak meg, hogy az árverési részletes feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen 1903. április hó 2.

A városi Tanács.

„Szobránc“ gyógyfürdő.

Ungmegyében.

Glaubersós, hideg kénes sós víz.

Gyomor- és májbetegek

magyar Karlsbadja.

Fürdőévad: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 15-ig. Utóidény: augusztus 16-tól szeptember 15-ig. 30 százalékos árengedménnyel a lakásoknál. Ezen a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógymód biztos segítyt nyújt gyomor- és bélbajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székrekedéseknél enyhén, oldólag hat, májbajoknál, epehomok és epekövek oldólag hat. — Vértódulásoknál, szédülések, hűdések, gutaütési rohamoknál vérvonólag, főlsvívólag hat, csuzos és köszvényes bántalmaknál e kór okozta erjesi termékekre, lerakódásokra az ízületekben azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérégek, szívelhájásodás ellen, cukorbetegségek, vesebajosoknál úgy a cukor és fehérjekiválást gyorsan és kedvezően befolyásolja. Mint fürdő különféle izzadmányokat daganatokat, ízületi és csontbántalmakat, csontszut kedvezően oszlatja. Görvélykóros daganatokat, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadmányok, hashártya-izzadmányok főlsvívódását elősegíti, a legkülönbélebb makacs idült bőrbetegségek ellen bámulatos gyorsan hat. Vasuti állomás az Alföldről és Pest felől jövőknél Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jövőknél Nagy-Mihály, honnan kényelmes bérkocsikon 1 és fél óra alatt elérhető. A víz otthon is sikerrel használható. Ara egy nagy láda 40 üveggel 14 kor., kis láda 20 üveggel 8 kor. A víz a vasuten szállítási kedvezményben részesül. Megrendelések és tudakozódások Szobránc gyógyfürdő igazgatóságának — Szobránc gyógyfürdő címzendők. Posta és távirduállomás helyben. A fürdő igazgató orvosa dr. Russaý Gábor Lajos.

A fürdő igazgatósága.

5209
1903.

Hirdetés.

A halápi árokparton levágott s a város tulajdonát képező 180 esomó hosszú akácza f. év április hó 24 én pénteken d. e. a helyszínen nyilvános árverésen fog eladatni.

Ezen árverésre a venni szándékozók meghivatnak.
Debreczen, 1903. ápril. 16.

A városi Tanács.

Eladó szőlővesszők.

Olasz rizling és kövi diuka sima vesszők jó minőségben eladók és vágathatók Géresi Kálmán szőlőskertjében (Séta kert, vagy Arany János-utca 4.)

Rövid használat után nélkülözhetetlen. Igen alkalmas utazásoknál. Egész egészségügyi hatóság által megvizsgálva Bizonyítvány kelt Bécsben 1887. júliushó.

Kalodont

nélkülözhetetlen

FOGTISZTÍTÓ-SZER.

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásával nem nélkülözhető a fogak és a szájúreg gondos ápolás. Nevezetesen gyomorbetegségek hárihatók el ez által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „Kalodont“, mely az antiszeptikkustás a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

Neustein Fülöp
székely hashajtó labdacsa

melyek már évek óta jóknak bizonyultak és híres orvosoktól, mint könnyű hashajtó feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem zavarják és teljesen ártalmatlanok. Csukrozott minőségük következtében még gyermekek által is szívesen bevételnek.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldésénél egy tekeres bérmentve szállítatik.

kérjünk NEUSTEIN F. hashajtó labdacseit. Csak akkor valódi, ha minden doboz hátulján a mi törvényileg bejegyzett „Szent Lipót“ védjegyünkkel van ellátva vörös fekete nyomással. A mi törvényileg védett dobozaink utasításaink és csomagolásaink Philip's Neustein Apotheke aláírásnak kell lenni.

NEUSTEIN FÜLOP

„Szt.-Lipót“-hoz címzett gyógyszerára

WIEN, I., Plankengasse. 6.

Értékesítők Debreczenben: Balázs Ödön, Fülkey Pál, Mihálovits I. Muraközy László. Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla gyógyszerárakban,

MIÉRT van annyi utánzat? MERT

a valódi EISENSTÄDTER-féle Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „VASLOVAG“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemutolására.

Figyelem! Az Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománc egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulthatatlan. Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen kizárólag csak Eisenstädter-féle

Védjegy „Vaslovag“ Linoleum padló-zománcot

a törv. bej. „Vaslovag“ védjeggyel

Eisenstädter Testvérek

lakk és festékgyára.

Kapható Debreczenben: Főlegyházi János, Fritsch Károly, Ganofszky Lajos, Geréby Fülöp utódai, Kontsek Géza, Roth Antal, Sestina Lajos cégeknél.

Csuda Hangszer

Uj! Uj!

A Trombino!

Fajtható minden tanulmány nélkül és hangjegytudás nélkül.

Jótállás mellett, mindenki azonnal a legjobb táncdarabokat, dalokat, indulókat játszhatja. Például: a sackingeni trombitás híres dalát, az Ó ne duzzogj kezdetű dal a Bányamesterből, a Svihákok operette keringőjét és 200-nál több más válogatott és kedvelt divatos zenedarabot. Mindezt az ujonnan fel talált

Trombino

nevi nickel-trombitán. Rögtön használható önműködő hangjegy-lapokkal. Pompás remek erős hangú zene. A legkellemesebb házi szórakozás eszköze. Kirándulásokon vidám kísérője a kocsin, vasuton, kerékpáron kirándulóknak, Éneket kísér és tánczhoz kitűnő.

A Trombino ára érthető használati utasítással

I. fajta, legf. nickel, 9 hanggal . 7 kor.
II. fajta, legf. nickel, 18 hanggal . 12 kor.
Hangjegylapok az I. fajtához . . 60 fill.
a II. 1 kor.

Szétküldés utáuvétellel, egyedüli és kizárólagos raktár:

Kertész Henrik

Bécs,
I. Fleischmarkt Nr. 9—927.

Egyenruházati-intézet

„A magyar testörhöz.“

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó

BÉCS

XV., Hütteldorferstrasse 183.

a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyákkal szemben.

Egyenruhák cs. és kir. katonaság, állami tisztviselők, Veterán-egyletek, sport, vadász és kerékpár kosztümök, liberriák stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITŰNŐ KISZOLGÁLÁS.

Árjegyzékek ingyen bérmentve.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbizható bedörzsölési alkalmaztatni készvénnyel, csúszlós és megbízhatónak.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. a 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállító
Rudolstadt.

BLATTNER GYULA

értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy **102 éve** alapított üveg- és porcellán üzletét, valamint üvegezési vállalatát május 1-én a **Lamprecht (volt Biedermann) palotába** helyezi át.

Üzlet athelyezés
miatt leszallított
árak.

Csodalatti kiárulás.

Közadós Schwarz Vikor esőtömegéhez leltározott pamut vásznak, chiffonok, esinvattok, seferek, eperjesi törülközők, ruhaszövetek, barchettek, jutta szőnyegek, férfi és női fehérneműek, zsebkendők, himzett stráfok, függönyök s egyéb szakba tartozó cikkek Simonffy-utca 2. sz. a. levő üzlethelyiségben **1903. április 17-től** kezdve kiárultatnak.

Dr. Nagy Kálmán
tömeggondnok.

Szőlőlugast ültessünk

Erre azonban nem minden szőlő alkalmas. (Bár sokáig ez a teremtés) mert megválasztásba meg kell választani nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Höl megválasztás alkalmas aokat ültették, azok évek óta adják barukat az egész szőlőtelep idején a legkiválóbb minőségű és mas edes szőlőkkel.

A szőlő határában mindenütt megterem a minden ogy híz, melynek a mellett a legkiválóbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítésnek stb. a legreményesebb helyet is el foglalja az egyrészt használatú részektől. Ez a legbiztosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó minden tanácsomat katalogus hártok ingyen és bérmentve küldök meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Közönségi és szőlőtelep Nagy-Károly, a. p. Székelyhíd.

Kerje ingyen és bérmentve

a legújabb, 1903. évi körül belüli 3000 díszes ábrát tartalmazó arjegyzeket

Keleti J.

orvos-sebészeti mű- és kötszergyárstól,

Budapest,

IV., Koronaherczeg-u. 17.

Tartalmazza az összes újdonságokat, melyek a betegápolás- és kényelemhez szükségesek, minden eszközt rendszeresen a megfelelő betegségekhez osztályozva.

Cs. és kir. szab.

Legújabb sérvkötők!

MŰLÁBAKAT,

műkezeket amputáltak részére, műfüzőket ferde növésiék részére, járó- és támgépeket gyermekágyasok és csecsemők részére, teljes betgfőlszerelések, tejsterilizálók stb. továbbá:

Valódi francia, amerikai és angol gummi és halhólyag, gummi ovo-specialitások eredeti csomagolásban!

Kozmetikus szerek, köszvény, rheuma és ideg-betegségek gyógyításához szükséges elektroterápius gépek, valódi angol és szolingoni acélárak különböző célokra, borotváló eszközök stb.

Olcso árak! Alapítva 1878. Szőlő kizolgáló

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-féle BALZSAM.

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül

Ezenbalzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. Még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél, enyhíti a hurutot, csillapítja kihányást, eltávolítja a lágy köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a nyomorgóásokat, köhögést és szaggatásokat. 5. A könnyű székelést elősegíti és a vért, valamint a vesét tisztítja, eltávolítja a lépkört, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kiválóan használ fogtájásoknál, odvas fogaknál, megszünteti a szájbűzt, minden fog- és szájbetegségekben, eltávolítja a felbőgést. 7. Kiválóan használ külsőleg, mint esoda-gyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejtájtást, zúgást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlen a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák magyar birodalom bármely postállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona, Boszua vagy Herzegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközöltenek.

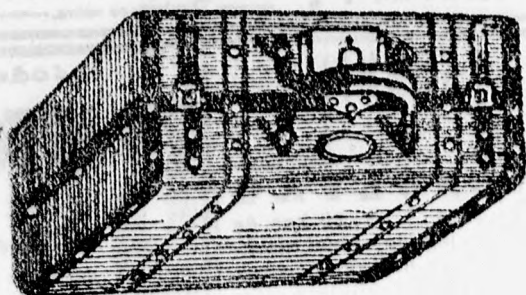
Miert szenved Ön! Mikor a biztos gyógyulásra bármiféte és bármi régi sebeknél biztos kijátása van és csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket sőt egyes tagok levágását is kikerülheti **THIERRY A. gyógyszerész egyedül valódi százelevelű rózsá-balzsamával**, mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólréhetetlen. A valódi százelevelű rózsá-balzsam használható:

a gyermekágyas nő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz, mint dennemű sérelmek, láb vagy csont sebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak sőt csontszu ellen, ütés-, szurás-, lő-, vágás- és zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m.: üveg, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés: pokolvar, ujjakepződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támmdt sebek, nyakdaganat, vértörődés, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb. — A szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközöltenek. — 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldésset 3 kor. 50 fill.

Szemes bizonyítvány áll rendelke esre! Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigoruan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és czégnék „Thierry A. őrangyal-gyógyszertára Pregradában” beleégetve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg se a meleg, azért bármely időszakban használhatók, Csaknem mindig biztos sikerreljárnak, különösen míg az orvos megérkezik, természetesen soha sem szabad másfele hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értéktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk meg mindig e régi kipróbált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden csalánnál előforduló eshetőségre mindig készletben kelleae tartani. Aho a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volt kapható, egyszerűen rendeljük közvetlenül az alábbi cím alatt:

THIERRY ADOLF őrangyal-gyógyszertártól Pregrada Rositsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár: Budapest: Török J.; Zágrábban: Mittelbach S. Bécsben: Brady C. gyógyszerertárban.

Lovagló és utazási cikkek, haj, ruha-, fog- és körömkefék, szappanok, illatszerek, pénz- és szivartárczák, angol és solingeni zsebkések és ollók, legjutányosabb árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar
műiparúru üzletében.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbédoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilcz Ferencz, Tóth Béla gyógyszerházában.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém világos lábbeiknek melykiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. El használt peccétes sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad

Alapítottatott 1832. Gyári raktár Bécs, I. Schnlerstrasse 21. Mindenütt kapható

Dr. Rothschnek V. Emil
gyógyszertára az „Arany
egyszarvúhoz”
Debreczenben.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
Debreczen, Kistemplom bazar.

Megérkeztek a tavaszi idény

UJDONSÁGAI:

Női divatkelmek.

Francia különlegességek.

Batistok. Zephyrek.

Selyem szövetek.

Óriási választék!

Szabott árak!